

בעזרת

ספר

חק לישראל ליום השבת

ודינים ומנהגים ליום השבת
בלשון הקודש ואידיש

נדפס בחק לישראל סוף פרשת תולדות

יוצא לאור על ידי

הוצאת אמונה - ברוקלין יצ"ו

ספר חק לישראל ליום השבת

בברי לזכות הרבים שיוכלו לקיים מצות קביעת התורה בשבת קודש האספנו מדור הלימוד להגות בו
ביום שבת קודש והם לקוטי תנ"ך משנה והלכה ואגדה וזוהר כפי שנמלא כתוב בספר יו"ט.
ולרבות נפש המרדים לדבר ה' הוסיף הרב המובהק וכו' הר"ם פ"ש נר"ו מש"ק (המחבר ס' תו"ח
ואלף המגן וכו') ללקט אורות נחמדים עניני שבת מכפרי מוסר והלכה פסוקה מש"ע
ת"ע ומתרגומים דברים שלא נודעו לרבים והמה דברים השייכים והכל כלשון אמ ונקי וקרלו בשם
קנאות להם מנחת שבת :

קודש הלימוד ביום השבת קודש יאמר זה כוננו

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בדחילו ורחימו ליחד שם י"ה בו"ח ביחודא וזלים בשם
כל ישראל. הרינו לומר כדי שייביאנו הלימוד לשמור שבת כהלכתה ואזכה להתערך באהבת
ויראת השם יתברך ולזכות ליום שבת וקדושה וסגולה :

כ' סלמי ז"ל ציב סעסם יכוין בו' שמים אל

יוד הי ויו קי . יוד הי ואו הי ; יוד הא ואו הא . יוד הו וו הה (ססס ד' מילואי הו"ה) אלף הי יוד הי .
אלף תא יוד הא . אלף דה יוד דה (ססס ג' מילואי אה"ה) ושם יה בגימט' שבת

תורה (ויקרא כד)

• וְלִבְחַת סֵלֶת וְאַפִּית אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הַלֹּת שְׁנֵי עֶשְׂרֵים יָתֵהּ
הזלח 6 61 ח"ג

תורה ליום השבת

החלה האחת : ושמרת אותם שבתים מערכות שש המערכות על השלחן המזבח לפני יהוה : ונתת עליהם ערכת לבנה וזה והיתה ללחם לאופרה אשה ליהוה : ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני יהוה המיד מאת בני ישראל ברית עולם : והיתה לאהרן ולבניו ואכלהו במקום קדש כי קדש קדשים הוא לו מאשי יהוה הקדש עולמו :

רש"י

לגבו כליהם אלא הלבושה נקשרת כשמשלוקין אותה בכל שבת והטוהר של זהב טהור ר"ל על טהרו של שלחן שלא יהיו המניפין מגביהין את הלחם מעל גבי השלחן (מנחת ל"ו ת"כ) : (ג) ונתת על המערכת על כל אחת מהן המערכות היו שני זבובי לבונה מלא קומץ לכל אחת : וזאת הלבונה נזרחת ללחם לאופרה : שזין מן הלחם

גביאים (ישעיה נח)

ונחה יהוה תמיד והשביע בצבחהות גפשו ועצמותיה יחליץ ודוית פגן ונה וכו' ומצא מים אשר לא יזכוו מימיו : ויגנו מפה רבבות עולמו מוסרי דור-דור תקומם וקרא לה גדר פרץ משו"ב נתיבות לשבת : אסתי שוב משבת רגלה עשות חפצה ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדושי יהוה מקבד וכבודתו מעשות דרכיה ממצוא חפצה ודבר דבר : או תתענג על יהוה ותרבנותיה על-פני ימי ארץ והאבלתיה נחלת יעקב אביך כי פי יהוה דבר :

רש"י

(ח) בצחצחות : בעת נמאון ובלוה כד תירגס יונתן : יחליץ : יויון כמו חלוני נכח (במזכר לה) : (ג) משו"ב נתיבות לשבת : תירגס יונתן מחזיק רשיעה לאוריותה : משוכב כמו משיב : לשבת ליישבו של עולם : (ד) נחלת יעקב אביך : נחלה בלא זרעים כמה שנאמר ופרחה ימיה וקדמה וגי' (בראשית כח) לא כלכרסה שנאמר (שם ג') הארץ אשר אתה רואה ויעקב שמר את השבת שנאמר (שם לג) יונתן את פני העיר שקבע תחומין עם דמדומי חמה כך פירש רבי שמשון :

מצודת דוד

(ט) אמן : ספקים יבנה אותך חמיר בדרך סודי לך : וסעית בצלחות נפשך : בעם ימים בעולם נמאון יונתן ישיב את נשך ולא תסיר חסר מעל פונם : וזמנתיך יחליץ : יבדיל יחוק את צמזמתיך וזכר את הצלחות לפי שהם מוסדי הנוף : וסיהי תסיר שבע משיבה כגון הצלחות לפי שהם מוסדי הנוף : להסיתוה ככל מה וכמולא עיס תסיר ככל מה מושפע כסוכה כמקור סע"ל עיס אשר תמיס סוטפיין אינם נוסקיין : (ג) יבנה עמך : ר"ל המעשים הסובים סיואלים עמך יבנה את הכריות שפולם : וכמו שהמעשים הרעים מחריבים את העולם כן הסובים יבנה הכריות : ומוכדי דוד ודוד : היסודות שפולו צימי סדוקות אדם תקומם אותם צמשיין הסובים : וכפל סדכ כמ"ש : וקורא לך : כל בני העולם יקראו אותך גיור ערן : שהבי נובות צמשיין נדחת פרחה העולם : מש נכ : אדם הוא המביב את הכתיבות וזכותך נכתיבו ונחייבו הכתיבות : (ג) אם תשיב מש"ת וגי' : ר"ל אם תשובתך נדך ללחם חין לחיים וזכרון שהוא שבת והסבות רגלך בעבור השבת : שנית : המ"ש של משכת עומדת במקום שמים ור"ל אם תשיב מעשיה ספדך אחד מן המלאכות שלמות : ביום קדשי : זמן שבת שקדשו במקום : וקבלת לשבת טנן : תקבל את שבת יום טנן ר"ל יהי עיון לך להשתנג עם כלל אלה חכמים : ליום שבת שקדשו ספקים תקבל יום ע : וידע מעלי טעיה כי מלכה של חיל : וכדכתי' : ר"ל לא בקריאת דבר : ומגדוד לו דבר הנלסר כענת כחשבות וכו' : (ד) או תתענג על פי' : כשמתעב כן אז ישיע לך טובה מיסיה ותתענג על פי' ר"ל לא תתענג לעד הנוף כ"ל לעומד הנוף בעל הראי להשיב בחיות פי' : והכתיב : ר"ל תסיר בימים המעטב והמעטב : והאכלתיך : ר"ל לך תסיר הארץ אשר הנחתי ליעקב אביך [ואמר יעקב לפי שלו ולבניו נתת] : החל לא לישמעאל כן אכרסה ולא לעשו כן יצחק וכן נאמר ויעצורם ליעקב לחי' וגי' לאמר לך חסן אם לפרץ כעטן (פסלים קס) : כי פי' דבר : וכיון שהוא דבר יקיים

ואומרים ברכי נפשי (הלים קד) תמלא לקמן :

עיקר תוי"ט משנה שבת פרק ז ברטנורא

כלל גדול השוכח עיקר שבת : כסבור חין שנת בחורה ואע"ג דמעיקרא שמת ועכשו שכחו : אין הריב אלא חמאת אחת : על כל השכחות שחללו גדולה שגגה חדא היא דכתיב את שנתויהי תשמרו ומשמע שזירה אחת (ט) ומתעב רבי חייב שמיים חלם לשיע סדכ כפי' ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה אינו עיקר שבת : שיש שנה תורה ומתעב רבי חייב שמיים חלם לשיע סדכ כפי' : ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה : ע"ש שנת שבת שאינו יודע שנת היום : חייב על כל שבט ושבט :

הטלת אחת ועל זה נאמר ושמו בני ישראל את השבת
 לדמשת המירה לכל זמנה כלומר שחיוב קהלת על
 כל שנה ושנה ולא יאמר שנת נודט לו בניהיים והטלת אחד
 הוא המדין ימים שבתיים הוין ידועה שא"ל טלה טמט

בניהיים שאזו היום שבת
 היה אלה טלה מזכר במלאכות
 שנטעו וז הלך כל שבת
 ושבת שנגה אחת היא :
 הודיע שהוא שבת ועשה
 במלאכות הרבה. טלה ידע
 שכלאכות הללו הסורות
 ושאל כמה טעמים בכמה
 שבתות : חייב על כל אב
 מלאכה. הטלת אחת
 זא"ל ש"ע מקור וכפלי כמה
 שבתות כל אב מהן חדא
 כטות היא דלא לא נודע לו
 בנתים ובה לילך למימר
 ימים שבתיים הוין ידועה
 לחלק דקסום ימים שבתיים
 און לו לדעת איזו מלאכה
 סורה ואינו מזמרת אלא
 א"כ ישב ועסק לפני חכמים
 בבליכות שבת ויחזק הדין
 שהיב על שתי הלילות של
 שתי אכות הלוקות על כל

אחת הטלת אחת אצל אי עבד אב ותולדה לדייה או שתי
 תולדות של אב אחד כל מחיב אלה חדא קדקתי שיטא
 בעושה מלאכה' הרבה מעין מלאכה אחת חייב לאלה אחת
 כגון שתי תולדות של אב אחד מאוס דהוי כעושה ומזון
 ועושה כהעלם אחת ואין הלוק קהלות כהעלם אחת אלא
 בניתי עבירות שאין דומים לו כהלוק שבתות לעין שבת
 שבת : כ"ה הודיע והקורש. הא דלא תנא החורש ברישא
 והדר הורש כדרך כל הארץ לאשמעין שאם היה קרקע
 קשה ותרושו וזרשו ואח"כ חזר ותרשו מהיב לחרישה שניה
 מאוס חורש : הקוצר . ופירש"י הלא בלוקת חלינת חייב
 מאוס חורש והמפער . חוקף ויעים תלושים וזכרים אל מקום
 אחד : והזורח . ברחת לרוח : הבורר . פסולת בידו או

דלהפרים פסולת מתין האוכל נעשו שלשתן משום הבורר . פסולת בידו או
 נפשיה . א"ל לפי שאין בנת אחת אלא זה אחר זה : האופה . לא הויא במשכן דלון חסייה אלה : ופת ופת לא שייכא
 במלאכת המשכן אלא תנא מדורא דפת נקט (ב) ומיהו מבשל שהוא מעין מלאכת אופה הוה במשכן במשמין על אב
 חקמי דתמיב שבתותיו חורש הקורש דהוה אב על גבי קרה עומדת על האש חייב מאוס מבשל וכל הק
 מלאכותיה שייכי בזמנ תכלת של מלאכת המשכן : המלכנו . מככסו נהור : המפער . חוככין צבטע אי נמי סורקי
 במסרק : הביסק . אור"ל צל"ג (א) : ברוי גריין . שנתן שני חומין בתוך הבית ניר (ד) : הפצוע . מסור חותי
 עבר מל שפתי או השתי מעל הערב לנודך גריניה : הקוצר והמחיר . שכן ילידי חלוני שנתן עושין חככל
 קוצרין ומתירין טעמים גריין לניטול חומין מרשת זו לטויף על זו ומתיר בכלא וקוצר כאלו (ה) ומופרי קורש נמי הו
 ציריות שכן יריעה שאכלה עם ונקעה בו נקב קטן ועגול גריין לקרוט למטה ולמעלה חת הנקב טלה אחת התפירים
 עשויה קטין קמטין : והתופר שתי הפירות . והוא ששקין דלי לא קשרן לו קיימו מחויבת תרתי מאוס קוצר ומשם
 חופר : הדי צבי . וכל מלאכת עור נוהגות בטחשים בעורותיהן : (ו) המלרוח והמעבדו . בש"ג מקשה היינו מילג
 היינו מעבד אלה חקית מד מייניה ועיילי פרטוט במקומו שטרטוט מחטת מלאכות הוא : המוחקן . מגרד שער :
 מחורבו . מליטוי ומחטו לרצועות וכדלילי : וכותב ומחוק . הוא במשכן שכן רשמים בקרישא ליעד איזו כן אנו
 וכותב אוח צוה וחוח צוה ופירש"י שטעם ומחוק : מכבה ומבעיר . כחא טחחת דוד חסממין : מכה בפשי .
 הוא גמר מלאכה שכן חומן מכה בסין בגמר מלאכה ואין מכה בפשי חייב אלה בגמר מלאכה (ז) ומניעה דרישא דמנ
 אבות מלאכות ארבעים חקר אחת אף על גב דלדר חייב להו חדא חדא אחת לאחיותי דאפיילו עבדו איש כל מלאכות
 שבטולט כשבת אחת כהעלם אחת אי אפשר שיתחייב יותר מהרבעים הטעות (ח) דכלהו שטר מלאכות תולדות אלא
 אבות ולאשתכח דעבדו אב ותולדה לדייה ולא מחייב אלה חדא : ג' כל הבשר להצניע . שהוא דגה הישוי לנודך לרק
 ומצניעים במדורו . שיש בו שיזור להניעו : אינו חייב אלא המצניעו . אם נעשה השזב על פה האר

כחיו וכולו חדא שנגס סיא וקרבן טאבוט קאפי . רשי"ת (ח) חייב
 על כו' . גמ' ילוק פמטיס טמט סייב על כל חדא וא' פמטיס
 שייטו סייב אלא ו' על כל חדא . ומטכרל אינוטו חרון טפח
 וטנוט טעלמוט לדיכא טנוט טמוט וטכרל כנגסו חרון
 מלאכותי חמיל טנגס יתא . רשי"ת (כ) פמטיס חמר ו' . ח' ל' ג' ל'
 לא בני לוי נטקל דלמרי מטכר

חייב אלא חמאת אחת. הודיע עיקר שבת ועשה
 במלאכות הרבה בשבתות הרבה חייב על כל שבת
 ושבת. הודיע שהוא שבת ועשה במלאכות הרבה
 בשבתות הרבה (א) חייב על כל אב מלאכה ומלאכה.
 העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת אינו
 חייב אלא חמאת אחת : ב אבות מלאכות (ב) מ'
 חמר אחת הודיע והחורש והקוצר והמעבד הריש
 והחורש הבורר והמוחין והמסרק והלש והאופה
 הנזון את הצמר המלכנו והמפער והצובע והשוהה
 והמסוך והעושה שתי בתי גריין האורג שני חומין
 הפצוע שני חומין הקוצר והמחיר והתופר שתי
 הפירות הקורע על מנה לתפור שתי הפירות הצד
 צבי השוחטו המפשישו המולחו המעבד את עורו
 החמוקו והמחכו הכותב שתי אותיות והמחוק
 על מנה לכתוב שתי אותיות הבונה (ג) והסותר
 המכבה והמבעיר המכה בפמיש המוציא מרשות
 לדרות הרי אלו אבות מלאכות ארבע' חמאת אחת :
 ג' ועוד כלל אחר אמרו כל הבשר להצניע ומצניעין
 במדור הוציאו בשבת חייב עליו חמאת וכל שאינו
 בשר להצניע ואין מצניעין במדור והוציאו בשבת
 אינו חייב אלא המצניעו : ד' המוציא תבן כמלא

אלה במחיר מ"ג תקוב אלה ססו"ד דמ"ג וקרקע ליטו רשי"ת
 פליטי מלך שיטי ט"ט לנאור ואל וקרקע מן ס"ל סוס לטופר
 כי ומי"כ כ"ב כסם סור"כ כמו סור"כ לדינו ממיר ס"כ קשת
 וסא דלל מני ס"ג עוסק כמו בבוטר דלקטן . טופ"ט : (א) ו' ל'
 דנקט בני טמוט דסיניחא ק"פ ס"ר"ג בני פת גמי : (ג) ו' סופטר .
 דוקא ד"ג נאמתי ט"ג ע"ו . ו' סוסין דבעבכו נמי ס"ג לטכרל
 ופקטו דס"ל למחמי ט"ג ע"ו . ו' י"ל דססמ בני לא קמיי לוי אלא
 עמ"ש דבני למחמי טמולא ד' דוקא סלל ס"ג לסכרל וכתב
 עמ"ש כל סטוט סייב לא לטמרין דמטמיס : (ד) כן פירש"י וימי
 כטי וויסמ ס"ד י"ב וטפי"ט עמולא ד' ו' י"ב קוסוים ס"ר"ג מרש"י
 כ"ג טס . ח"ט : (ה) לאו דוקא אלא סס"ל . וטפי"ט וייקו פה
 מלאו ומניעה דרישא לתיבי מל כל פ' ו' י"א (א) ספרי ו' ל' מ' נקב
 כנרס) והסיפא למעטיי שובכ (מאוס ספרי במכר) .

זכררה : חר"ג רדמי לנודי . כנפס ואפי"ג דהוי כללה חדא ניטא
 במשכן אע"ג רדמי לנודי חייב ליה כל חדא בחאפי
 לא הויא במשכן דלון חסייה אלה : ופת ופת לא שייכא
 במלאכת המשכן אלא תנא מדורא דפת נקט (ב) ומיהו מבשל שהוא מעין מלאכת אופה הוה במשכן במשמין על אב
 חקמי דתמיב שבתותיו חורש הקורש דהוה אב על גבי קרה עומדת על האש חייב מאוס מבשל וכל הק
 מלאכותיה שייכי בזמנ תכלת של מלאכת המשכן : המלכנו . מככסו נהור : המפער . חוככין צבטע אי נמי סורקי
 במסרק : הביסק . אור"ל צל"ג (א) : ברוי גריין . שנתן שני חומין בתוך הבית ניר (ד) : הפצוע . מסור חותי
 עבר מל שפתי או השתי מעל הערב לנודך גריניה : הקוצר והמחיר . שכן ילידי חלוני שנתן עושין חככל
 קוצרין ומתירין טעמים גריין לניטול חומין מרשת זו לטויף על זו ומתיר בכלא וקוצר כאלו (ה) ומופרי קורש נמי הו
 ציריות שכן יריעה שאכלה עם ונקעה בו נקב קטן ועגול גריין לקרוט למטה ולמעלה חת הנקב טלה אחת התפירים
 עשויה קטין קמטין : והתופר שתי הפירות . והוא ששקין דלי לא קשרן לו קיימו מחויבת תרתי מאוס קוצר ומשם
 חופר : הדי צבי . וכל מלאכת עור נוהגות בטחשים בעורותיהן : (ו) המלרוח והמעבדו . בש"ג מקשה היינו מילג
 היינו מעבד אלה חקית מד מייניה ועיילי פרטוט במקומו שטרטוט מחטת מלאכות הוא : המוחקן . מגרד שער :
 מחורבו . מליטוי ומחטו לרצועות וכדלילי : וכותב ומחוק . הוא במשכן שכן רשמים בקרישא ליעד איזו כן אנו
 וכותב אוח צוה וחוח צוה ופירש"י שטעם ומחוק : מכבה ומבעיר . כחא טחחת דוד חסממין : מכה בפשי .
 הוא גמר מלאכה שכן חומן מכה בסין בגמר מלאכה ואין מכה בפשי חייב אלה בגמר מלאכה (ז) ומניעה דרישא דמנ
 אבות מלאכות ארבעים חקר אחת אף על גב דלדר חייב להו חדא חדא אחת לאחיותי דאפיילו עבדו איש כל מלאכות
 שבטולט כשבת אחת כהעלם אחת אי אפשר שיתחייב יותר מהרבעים הטעות (ח) דכלהו שטר מלאכות תולדות אלא
 אבות ולאשתכח דעבדו אב ותולדה לדייה ולא מחייב אלה חדא : ג' כל הבשר להצניע . שהוא דגה הישוי לנודך לרק
 ומצניעים במדורו . שיש בו שיזור להניעו : אינו חייב אלא המצניעו . אם נעשה השזב על פה האר

ההגשנו חייב על הולאתו אם הולאו אכל אדם אחר ו טו חייב עליו לגביה לאו מלכתה היא: דך עצה. תן של מיי קטניות: כמלא פי גמל. שיעור גדול ממלא פי פרה ומלא פי סרה לא מחייב כעלה דהא לא חוי לפיה: עמיה קצין של כמליו: פי גמל. נשי מטי גדי הילכך עמיר דלא חוי לגדי לא מחייב כמלא פי גדי עמ דלכתה מלא פי סלה אכל עשבים האיל וחוי לגדי ולסלה מחייב אפילו כמלא פי גדי: לחין. האזין לאדם: כבגורגרת. דזה שיעור לכל

מחל אדם בשנת אכל כמלא פי גדי לא דלחיה לא חוי לגדי: לא ומצטרפין. כל אכולי אדם וע"ז: חוץ מקליפיהן. שאין אוכל ואין משלימין השיעור: ועוקציהן. וכן הפרי דהוא עץ בעלמא: וסובן. קליפת הקטיס הנגזרת מחמת

פי פרה. עצה כמלא פי גמל. עמיר כמלא פי מלה. עשבים כמלא פי גדי. עלי שום ועלי בצלים לחים כבגורגרת יבשים כמלא פי גדי ומצטרפין זה עם זה מפני שלא שוו בשיעוריהן: וה' המוציא אוכלים כבגורגרת חייב ומצטרפין זה עם זה מפני ששוו בשיעוריהן חוץ מקליפיהן וגרעיניהן ועוקציהן [ג] וסובן ומורסנן רבי יהודה אומר חוץ מקליפיהן וערשם שמתבשלות עמהן:

(פיסח מוס הכרם: [ג] סוכן וסוכן. וסוכן המלכרסין לשיעור חלב הסם שאם שכן עני אוכל פסו כמיסע מעורבת כמובנה כו' הלך להם סוכן קרינו בים. אכל למנין שבת מדי ומשבו כעין וספתיסו דמי לאי פולג טיבו. גמ')

הכתישה: וכורמנן. הנשאר בנפה ורמ"ם ס' איסכא דמורסן הוא ענה גרוע מסוכן: חוץ הקליפיהן ערשין. המצטרפין: שמתבשלות עמהן. לאסוקי קליפות התינוקות שהן נטורות כשעושה מכן גורן קליפיהן כמלא כזמן אחר ומתבשלין עם קליפתן לרבי יהודה מצטרפין עם האוכלין לשעור בגורגרת אכל יבשים לא שאין נאכלין בקליפתיה לפי שהם נראים כזכוכין בקערה ואין הלכה כרבי יהודה:

ר"ש"י ברמרא שבת דף ק"ו

תלתא היום. למנין שלש סעודות כה: תנו רבנן כמה מעורות חייב אדם לאכול בשבת שלש. רבי חרקא אומר ארבע. אמר רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו. ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו כשרה. רבי חרקא סבר הני תלתא היום לבר מאורתא. ורבנן סברי בהדי דאורתא. תנא רבי אליהו כל השנה הלכות בכל יום מוכסח לו שהוא בן עולם הבא שנאמר הליכות עולם לו אל תגדיר הליכות אלא הלכות: אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם שנאמר וכל בניך למורי ה' ורב שלום בניך. אל הקרא בניך אלא בוניך. שלום רב לאהבי תורתך ואין למו כששול. ויהי שלום בחילך שלום בארמנותיך. למען אתי ורעי ארברכה נא שלום כך. למען בית ה' אלהינו אבקשה טוב לך. ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום:

זוהר (יתרו דף פח ע"ב)

ביומא דשבתא כסעודהא תינתא כתיב אזי התעט על ה'. על ה' ודאי דהיא שעתא אמגליא עתיקא קדישא וכלהו עלמין כדדוותא ושלמינו ודדוותא דעתיקא עבדין וסעודהא דיליה היא ודאי. כסעודהא תליחא דשבתא כתיב והאכלתך נחלת יעקב אחיך דה היא סעודהא דעירי אנפין דהוי בשלימותא וכלהו שיתא יומין מההוא על ימו מתברכין וכפי בר נש למחדי כסעודהא ולאשלמה אלן סעודתי דליתין סעודתי מהימנותא שלימתא דזרעא קדישא דישאל די מהימנותא דא דלהון היא ולא דעמינו עו"ג ובגין כך אמר ביני וכן בני ישראל. תא חוי כסעודתי אלן אשמונעון ישראל דליתין בני מלכא דליתין מהיכאל דליתין מלכא. דליתין בני מהימנותא (עלאין) ומאן דפגס חד כסעודהא מנייהו חוי סבימותא לשילא ואחוי גרמיה דלאו מבני מלכא עלאה הוא. דלאו מבני היכלא דמלכא הוא. דלאו מזרעא קדישא דישאל הוא. והיבין עליה חומרא דתלת מנין דילא דניהס וכי'. ותא חוי ככולהו שאר זמנין ומנין כפי בר נש למחי ונונחי למסכני ואי הוא חדי בההוא ולא יהיב למסכני עונשה ספי דהוא בלחודוי חדי ולא יהיב חדוה לאהרא עליה כתיב: וזריתי פרש על פטיס פרש חגיבס וכל יהיב למסכני עונשה ספי על גב דלא יהיב לאהרא לא איהין עליה עונבא כשאו זמנין וזמנין דכתיב פרש חגיבס. פרש חגיבס קאמר ולא פרש שבתכס. וכתיב חדיכס ומועדיכס שנהא נפשי ואלו שבת לא קאמר. ובגין כך כתיב ביני וכן בני ישראל. ומשום דכל מהימנותא אשתכח בשבתא יהיבין ליה לבר נש בשמתא אחרא בשמתא שילאה בשמתא דגל שלימו בני כדנזמא דעלמא דלתי. ובג"כ אקרי שבת מהו שבת שמה קודשא כריך הוא שמה דליה שלימ מכל סעודוי. אמר רבי יוסי ודאי כך הוא ויי ליה לבר נש דלא אשליס חדוותא דמלכא קדישא ומאן חדוותא דיליה אילין תלת סעודתי מהימנותא. סעודתא דלכרסא יתק ויעקב כליילן כהו. וכלהו חדו על חדו מהימנותא שלימותא מכל סיעודוי. האנא כהדין יומא מתעטרין אבהן וכל בנין יתקין מה דלא כן ככל שאר גנין וזמנין. כהדין יומא חייבין דניהס נייחא כהדין יומא כל דינא אהכשין ולא מתערין בעלמא כהדין יומא אורייתא מתעטרא כעטרין ולימין כהדין יומא חדוותא ותפוקא אשתמע כמאתן והמשין עלמין. כילא"ו:

מוסר מנחת שבת הלכה פסוקה

עניני שבת מלוקט מזה"ק והאר"ל וספרי מוסר. (א) חייב אדם ללמוד לבגותיו המצות כגון פסקי הלכות וכן חאיש לאשתי שאם לא תדע הלכות שבת האריך תשמך השבת וכן כל המצות כדי לעשות לחזור במצות וריחא כשונמית שליחתה ורובת לישמע הדרשא: ספי אלישע שהיה בעלת אמר לו מדוע את הולכת אילוהים לא תרשע ולא שבת סכלל דכהורש ושבת חולכת גו"ה וכל מי שאפשר לו למנות לאנשי ביתו ולא מנחה נתנם על

הנרות המאורות של יום ראשון רגיש השנה, ומוכר
 שתינו מה שאמרת ותאמר בכוונה: (ו) וסוד להעביר
 שאנשינו ע' וואג'ט בשבת ויו"ט וכן לעשותו שאר המצוה
 אש' הוא ארבע על ידי ויולין וירוסה את: הוא להתיר
 איוהו רבר. רבר. רבי ג' לסובה או לען מלטר עירוב
 או כדי לשיש מטהו כפי הנר או כפי מפרים וואג'ט
 אם כן נתפשט עכ"פ ככול אחר מחשבו: איש' ע' וואג'ט
 כבע"ש (ע' בש"ת החת"ם א"ח סי' ע"ג מזה)
 או הולין היתה פרוסה מבע"ש טח ב'ן מחזר ובין
 מלמלה מותר שכנת לפרסה כולה משום רהוי רק
 חוט' אוהל ארבע ובירעבר א' העקידן אמילו מזה)
 מותר כיון דאינו אלא מרובין אבל אם אינו באה
 להתיר שום רבר דק שעושה מחי' כזו לצויעות בעלמא
 שלא יהא יושב במקום אגולה כגון חזיזה שעו"ט
 בשעת הדרבה בין אישים לנישים או לרג'ן לפני החכה
 והצינה וירוסה מותר, אבל גג הכאהיל אע"פ שאינו
 נעשה אלא להגן לפני החמה או לפני הגשם כ"כוסות
 אפי' הוא אוהל ארבע אסור (ע"ן פתוסקים לרמב"ם
 דקא א' הוא טח על טח ברום טח ולפעמים גב
 כפחה מטה אסור), ולכ' שפרס של היגון שגוהנים
 כפי השוקים וריו"ן של עץ ומורסים עליהם ס'; לרג'ן
 לפני הזכוכים אסור לפרוס אותו בשבת ויו"ט אלא אם
 כן היה פרוס מבע"ש טח, וה"ה אם ו' מהשוקים
 רחב טח רהוי רק תוס' אוהל ארבע דמותר, בה"ה אם
 החצוקים מוכין לו זה או שפסורג ברבליים בשבת
 מילשה טחיים לחשוב בלבד נחשבים באהל וכותר
 לפרוס עליהם סרין: (כ) כל מחיצה או אוהל הנזכרם
 ל"ל שאסורין לעשותו בשבת אם הוא ערוץ אסורין גם
 כן להסירו משום רהוי כסותר אוהל, וכסכת העשוי
 להגן לפני החכה או לפני השמים שקורין (שירע"ט, ה)
 פראסא"ל) אסור לשאת אותו בשבת לפני כשותותו
 הוי ככונה אוהל, בשגורו הוי כס' תר אוהל, וע' בש"ת
 נב"ל מה"ח סי' ל' וכשו"ת ש"מ מהר"ג סי' מ"ב
 דיש כזה אסור ראוותא בשנותחו או בשגורו בשבת
 ויו"ט, ואף כשהיה פתוח מבע"ש אסור לנשא משום
 מראית עין שלא ירעו להבחין בין ערוץ מבע"ש או
 בשבת, שעות, וע' במש"ג בסי' ש"א רהמארס"ל הוי
 משאוי ולא נקרא תבשין, וע"ש: (ט) ח"כה שהביאו
 שלא אינה מחוברת לה בציר'ס אסור לילכה משה רהוי
 פורד אוהל, וכן אם היתה כגולה אסור ל"ס זית משום
 דעושה אוהל ולכן כעבודות גדולות שמוחין רש' על
 החביות כשצרכין שלהנות יותר שיניהו צד החתוח
 מהחביות לכמה על הארץ בשבת אם הנ"ל, וע' בש"ע סי'
 ש"א לענין ב' יט"ל או קאפ"ל"ל אם נעצת לצל אסורין
 ליתן כראש בשבת ויו"ט: (י) אסור הכונים להשתמש
 בשבתתצמיש לאור הנר משום י"ג וירוחכמים ישאמישכה
 ויטה את הדג לקרב את השמן אל המנולה ויתחייב
 כשום מבעד ולכן אסור לילל שבת למלות כנרוו או
 לברוק ציצית או לקר'ת ב"סר לאור הנו ואמילו אם
 אינו מוציא משו מה שתוא קור' אבל שנים מור"ח
 לקר'ת מותר סר א' בענין א' שאם יבוא א' להשת'
 ויזכרהו חברו, וה"ה אם קרא ביחירות דק שאומר
 לחבירו שאינו קורא תן דעתך עלי שלא ויטה הנר הוי
 בשנים שקורין ומותר, ובנרות שלנו שהחלב או השעו"ט
 ברוך על הצתילה נהגין להתיר אם הוא לצורך אך
 צריך לעשות איוהו היכר שלא יבוא לקצץ ראש
 הצתילה שנעשה מהם ולהרמב"ם הוי אוהר דאורייתא
 ואפי' ירהו לירשאר)

הנרות המאורות של יום ראשון רגיש השנה, ומוכר
 שתינו מה שאמרת ותאמר בכוונה: (ו) וסוד להעביר
 שאנשינו ע' וואג'ט בשבת ויו"ט וכן לעשותו שאר המצוה
 אש' הוא ארבע על ידי ויולין וירוסה את: הוא להתיר
 איוהו רבר. רבר. רבי ג' לסובה או לען מלטר עירוב
 או כדי לשיש מטהו כפי הנר או כפי מפרים וואג'ט
 אם כן נתפשט עכ"פ ככול אחר מחשבו: איש' ע' וואג'ט
 כבע"ש (ע' בש"ת החת"ם א"ח סי' ע"ג מזה)
 או הולין היתה פרוסה מבע"ש טח ב'ן מחזר ובין
 מלמלה מותר שכנת לפרסה כולה משום רהוי רק
 חוט' אוהל ארבע ובירעבר א' העקידן אמילו מזה)
 מותר כיון דאינו אלא מרובין אבל אם אינו באה
 להתיר שום רבר דק שעושה מחי' כזו לצויעות בעלמא
 שלא יהא יושב במקום אגולה כגון חזיזה שעו"ט
 בשעת הדרבה בין אישים לנישים או לרג'ן לפני החכה
 והצינה וירוסה מותר, אבל גג הכאהיל אע"פ שאינו
 נעשה אלא להגן לפני החמה או לפני הגשם כ"כוסות
 אפי' הוא אוהל ארבע אסור (ע"ן פתוסקים לרמב"ם
 דקא א' הוא טח על טח ברום טח ולפעמים גב
 כפחה מטה אסור), ולכ' שפרס של היגון שגוהנים
 כפי השוקים וריו"ן של עץ ומורסים עליהם ס'; לרג'ן
 לפני הזכוכים אסור לפרוס אותו בשבת ויו"ט אלא אם
 כן היה פרוס מבע"ש טח, וה"ה אם ו' מהשוקים
 רחב טח רהוי רק תוס' אוהל ארבע דמותר, בה"ה אם
 החצוקים מוכין לו זה או שפסורג ברבליים בשבת
 מילשה טחיים לחשוב בלבד נחשבים באהל וכותר
 לפרוס עליהם סרין: (כ) כל מחיצה או אוהל הנזכרם
 ל"ל שאסורין לעשותו בשבת אם הוא ערוץ אסורין גם
 כן להסירו משום רהוי כסותר אוהל, וכסכת העשוי
 להגן לפני החכה או לפני השמים שקורין (שירע"ט, ה)
 פראסא"ל) אסור לשאת אותו בשבת לפני כשותותו
 הוי ככונה אוהל, בשגורו הוי כס' תר אוהל, וע' בש"ת
 נב"ל מה"ח סי' ל' וכשו"ת ש"מ מהר"ג סי' מ"ב
 דיש כזה אסור ראוותא בשנותחו או בשגורו בשבת
 ויו"ט, ואף כשהיה פתוח מבע"ש אסור לנשא משום
 מראית עין שלא ירעו להבחין בין ערוץ מבע"ש או
 בשבת, שעות, וע' במש"ג בסי' ש"א רהמארס"ל הוי
 משאוי ולא נקרא תבשין, וע"ש: (ט) ח"כה שהביאו
 שלא אינה מחוברת לה בציר'ס אסור לילכה משה רהוי
 פורד אוהל, וכן אם היתה כגולה אסור ל"ס זית משום
 דעושה אוהל ולכן כעבודות גדולות שמוחין רש' על
 החביות כשצרכין שלהנות יותר שיניהו צד החתוח
 מהחביות לכמה על הארץ בשבת אם הנ"ל, וע' בש"ע סי'
 ש"א לענין ב' יט"ל או קאפ"ל"ל אם נעצת לצל אסורין
 ליתן כראש בשבת ויו"ט: (י) אסור הכונים להשתמש
 בשבתתצמיש לאור הנר משום י"ג וירוחכמים ישאמישכה
 ויטה את הדג לקרב את השמן אל המנולה ויתחייב
 כשום מבעד ולכן אסור לילל שבת למלות כנרוו או
 לברוק ציצית או לקר'ת ב"סר לאור הנו ואמילו אם
 אינו מוציא משו מה שתוא קור' אבל שנים מור"ח
 לקר'ת מותר סר א' בענין א' שאם יבוא א' להשת'
 ויזכרהו חברו, וה"ה אם קרא ביחירות דק שאומר
 לחבירו שאינו קורא תן דעתך עלי שלא ויטה הנר הוי
 בשנים שקורין ומותר, ובנרות שלנו שהחלב או השעו"ט
 ברוך על הצתילה נהגין להתיר אם הוא לצורך אך
 צריך לעשות איוהו היכר שלא יבוא לקצץ ראש
 הצתילה שנעשה מהם ולהרמב"ם הוי אוהר דאורייתא
 ואפי' ירהו לירשאר)

ואמר ע"י ענינו אמר לקצת ראש התורה ואם בברית
 נלנו שנהגה לזהוי מכל מקום כשהיה על חלב
 נתקן עד שיהיה בתוך השמורתו ונמס החלב או דינו
 כמו נר של שמן שיהיה בו שמא ישה ידוע דברים בבית
 הגביר להקל בתוך השמורתו וכן הרבה ויש זה צריך
 להקטין מהשמיים או מהלימוד שהיה מביע לעם,
 פסוקי"ש, וכוונתו נהגו דרכה אנשי תורה להקל ללמוד
 מצד לאסוף של גמולות ומדברים מבע"פ הנייר במקום
 היום"ל באותיות גדולות ומדברים מבע"פ הנייר במקום
 השמיים"ל כדי שלא ישבת ויטה, ויש להקל למסך
 שבת מותר ללמוד מכל לאסוף של גמולות כדון שלומד
 הלכות שבת לא הישיבן שמא ישבת ויטה, וע"ש,
 ובלא זה הקל בשמירת"ש כלה"ל ללמוד מצד לאסוף
 של גמולות רדיקן שאורם רב ואין האור מתמעט כלל עד
 לבסוף שוב לא הישיבן שמא יטה כיון שאין צריך
 להחנות, וע"ש, מיה כל זה הוא דוקא ללמוד הקילן
 אבל לא שאר השמיים ונמס ללמוד כשאר אפשי לו
 באופן אחר אבל לכתחלה בודאי נכון שיעשה באופן
 הדתהר כגון ללמוד ב' ביתו בחי ענינא או אצל ספריין
 ליכנס ולא שייך שסא יטה: (יא) נהגו לכסות הקטנים
 שלא היו ערומים בפני הגרות משום ביוט מכה ואמ"ל
 דביתו הוא סכנה גדולה אמ"ל לגדול לעמוד בפני הגר
 קרובים וע"ש: (יב) תגור שבת בו שאו או גחלים
 לרחשות אמור לפתוח פתח התגור או לגורו כי ע"ז
 הוא במקצת או מכה, כנגדלישע קעקין אמור לפתוח
 הסימיתק מיה"ל כדודע: (יג) אמור לקרות רובע על
 התיכת להם או מצות אלא יערה תולה את הרובע
 לתוך הקערה ותתקור קצה עד שתהא ראויה לאכילה
 ואמ"ל יתן מצות הלחם או המצות אבל כל ששהרובע
 הוא רותח אמ"ל הוא בקערה אמור ליתן לתוכה להם
 או מצות, וכן אין ליתן מלה לתוך הרובע אמ"ל הוא
 בקערה ובמ"ל לתוך הקערה כל ששהא רותח אלא
 יסתין עד שתתקור קצה שתהא ראויה לאכילה, ובמלה
 שנעשה ע"ז בישול יש מקילין ותמסיד גם בזה תעיב,
 וכן אין לקרות מים רותחין מכלי ראשון, או
 קאו"ע מפני שעירוי מכלי ראשון מבשל כדי קליפה,
 וב' בישול בנך ציון (ח"א סי' י"ח) שחקר שהמ"ל
 הגבאה אלוהו מסרינה חינ"א לא נתבשל שם בשרים
 שנשלה לכאן (דלא) במקילין שאומרים שנתבשל שם
 ואמ"ל אין ליתן אחר בישול) ושוב באיסור קא לערות
 עליו רותחין, וע"ש, וכן אין לערות מיה"ל קאו"ע
 דתחא להבלי שרובה לשתות בו אם יש שמה צוקע"ד
 אלא יערה תחלה קאו"ע והמ"ל ואמ"ל וכן לוחה
 הצוקע"ד, ומ"ל במקום הצורך יש להקל בזה, והמסקי"ם
 (יד) אמור לטוח שמן או שום ע"ז עלי בעודת חם שהיה
 מולדת בו אמ"ל נעלה מבעוד יום דמ"ל ותבשל השם
 אששין: (טו) קערה רותחין שהקערה מהאור ואינה
 שובלת כל צרכה אמור להציא משנה בכך מפני
 שכתבתי ע"ז קצה בישולה: (טז) אמור לישראל ליתן
 מ"ל או סמס וסמס על התגור או לתוך תאכלין ע"ז

תגור בית החורף אמ"ל על שעה מועטת שחפץ צינור
 בלבר בין קודם שהוסק התגור בין לאחר שהוסק התגור
 גזירה שמא ישבתם וישנה שם עד קצירתה היום
 ושיצלה היום, וכן משמ"א שיש עלי שומן אין
 להעמידו נגד המדרגה או על התגור במקום שיכול
 להתרחק מע"ש שאין רענו אלא לחמסם אבל אם הוא
 באופן שא' אפשר כלל שהחמסם שם עד שתהא יד
 מולדת בו אם אין ישהה שם זמן מרובה אלא יתחמם
 קצת שם מותר ליתנם ע"ג התגור מלמעלה או תאכלין
 ע"י דבר המספיק ואמ"ל נקרא השומן או חמסם מחמת
 הדור יש להתיר כשישם צורך גדול אבל לתוך התגור
 שהחמסו בו אמור לתת שום דבר שתחמסם מע"ש שיש
 אפשר שרתיה שם, ולצורך תולה קצת יעשה כאלה
 חכ"ם, וע' בגמ"א: (יז) אמור ליתן חלב קר (אמ"ל שכבר
 נתבשל) לתוך קאו"ע שבבלי ראשון, וה"ל דאמור
 לערות הקאו"ע מכלי ראשון על התלב ליתן משום
 דבלח וצנפני יש בישול אחר בישול אבל לתוך החלב
 להקאו"ע שבבלי שני אין איסור, פרמ"ג כמ"ל סימן
 ש"ח ס"ק מ"ו: (יח) מותר ליקח מעכו"ם מיה"ל בשבת
 מעיר שרובו עכו"ם כרליכא למהות שורבה כבשול
 אבל אם העכו"ם מריכה בשביל ישראל אמור ומכ"ש
 כשלקח העכו"ם מעות בעד המ"ל קודם וחשבת יתאסור
 גמור הוא, המוסקים ואחרונים: (יט) בר"ט במיה"ל אבל
 קאו"ע אמור בכל גזונו ליקח מעכו"ם ואפילו בחול
 אמור משום דבקאו"ע (אף בלי חלב, דולב וד לבד
 ג"כ אמור משום גזירה כמבואר ביו"ד ובש"ע בסימן
 קמ"ו) יש בה משום בישולי עכו"ם ואמור חו"ל בישולי
 עכו"ם משום התנוה, וע' ביו"ד סי' ק"ד, וביד אפרים
 ובמחתיו תשבה שם, ועיין בהגהות מעשה דקמ"ו ויש
 ואמרים דגם במיה"ל שייך משום בישולי עכו"ם, מ"ת:
 (כ) אין לפתוח בשבת צימ"ד לתוך מיה"ל או ליסנו"ם,
 רק יפתוח על הצוקע"ד דוקא, חיי"א: (כא) בעצת
 קיפול בגדים יש תרבה חילוקי דינים, והיין לקפל שם
 בגד, אחרונים: (כב) אמור לישפשף בגדל רוק או ליתח
 שעל גבי קרקע, אבל יסורו לפי תומם ובלבד שלא
 ישמשו, (כג) צריך ליתור שלא יתחוב באצבעו
 במשקין שעל השלחן או באבק או על ותחבל והבמור
 שעל החלון, שמו"ם: (כד) צריך ליתור בשבת בשעת
 האכילה שלא לברר מפולה מתוך אוכל, דרך משל
 לרוק מן התבשיל פלמלין, או עצמות קטנים, או
 זבוב, או קטפס, וכי"ב, רק צריך לקנות אותם עם
 מעט אוכל ולזרוק אותם, וכן אמור לערות שומן מן
 המאכל אלא אמ"ל שומך גם כן מן המריץ עמו, סימן
 ש"ט: (כה) אמור לפרק מולין (באכוס שחיטין) מן
 השיטין שלהם, והעושה כן חייב משום רש, וכן בקטניות
 אם השיטין שלהם אין ראויים לאכילה אמור לפרקם, שם:
 (כו) אמור לרבו דברי משא ומתן בשבת א"ל, והרב
 זה מפורש בדברי הנכסא ממציא המצד היבר דבר, וכן
 אמור לרוץ בשבת, רק לרבו מצוה מצוה לרוץ, שם:
 הש"ת יכנס גזובה לדרוך אחר מצוה ולקיים ונדפסה
 לרקת את ה', בילא"מ יילא"מ:

דיני ומנהגי שבת

סחמת שהספר ויקרא כמעט כולו הוא מעניני הקרבנות. רוב הקרבנות באות או על האמ או על טומאת מקדש וקרשיו. וידוע כשהיו ישראל אצל הר סיני לקבל התורה. ואז קנו ישראל קדושה יתרה כי נעשו או כמלאכי עדין. כמו שדרשו חז"ל על פסוק אני אמרתי אלהים אתם ובני עלין כדבם. ונעשו אז חרות ממלאך המות. חרות מיצר הרע. חרות משענוי מלכות. ולא ה' נוצר או למשכן ומקדש. כי היכל ה' המז. ולא לקרבנות. כי לא היו חוטאים ולא היה בהם טומאה. אך אחד שעשו את הענג חזו היצר הרע למקומו. ואתו בא גם המלאך המית. ומחמת היצר הרע באו החטאים וטימאה היוצא מנוסם. ומחמת המלאך המות בא הטומאה. טומאת מת וכיוצא. ע"כ הצריך הקב"ה לצוות על המשכן ועל הקרבנות כמשי"ה (ויקרא ז' ח) אשר צוה ה' את משה בהר סיני ביום שצוה את בני ונו' במדבר סיני. בתחלה כתב בהר סיני וסיים במדבר סיני. ר"ל הקב"ה צוה למשה זאת התורה בהר סיני. ושמה לא נצטוו על דקרבנות. כי קרבנותיהם לה'. והא במדבר סיני כשהוקם המשכן במדבר סיני. כמ"ש בתחלת ספר במדבר במדבר סיני באהל מועד והנה להיצר הרע המחמיא את האדם נתן הקב"ה תרופה להגיא קרבן. ואף בזמן הזה שאין לנו קרבן אמרו חז"ל כל הלומד עניני הקרבנות מעלה עליו הקב"ה כאילו הקריב הקרבנות אבל להנצל מהמלאך המות ומשעבוד מלכות איוה תרופה נתן הקב"ה ע"כ אמרו חז"ל אלמדי שמרו ישראל שתי שבתות מיד ננאלין וידוע כי הנאודה האחרונה הזאת אשר אנו מקיים אליה תהיה נ"כ חרות ממלאך המות כמ"ש כל ה' תלוי בשמירת השבת כהג"ה. ע"כ הצגנו וספחנו דספר הקרבנות מעט סע המעט מהלכות שבת ומסנהגי קדושת שבת :

(א) ד"א נקרא זאנאט אין מקב"ה שבת (דף ק"ו ע"ב) נב חקרא זאנאט פרייטיג זאל יעדן סעניש אויף שטיין פריה אן צו גרייטן אוף שבת . ווי עס שטייט אין פסוק ויהי ביום הששי ויחבנו וי"א עס וועט גאר ווערן דער זעקסער טאג . זאל מען טוון אן גרייטן אוף שבת . עס איז גיט אז אלץ וום מען גרייט אן אויף שבת . זאל מען קופען פרייטיג . סידרן ער וויינט אז ער וועט גיט קופען פרייטיג פאר פרייטיג וועט ער פרייטיג גיט בקופן צו קופען . אדר אז ער וועט אלץ קופען פרייטיג וועט מען קענען קופען צוא חילול שבת ווייך דער טאג איז קליין . זאל ער אן גרייטן דאגרייטן אוף שבת . אדרץ וום ער קופט אוף שבת זאל ער זאגן דס קוף אויך דקבור שבת : (ב) אונ עס איז אמאנה דער בעל הדי"ה אל"ן זאל קופען אויף שבת אפילו עס איז גיט זיין קבור ער זאל אריין גיין אין דר גאס אריין קופען . סון דעקסונענן דקבור שבת קופען זאל ער אל"ן גיין . עס איז אמאנה מען זאל אן שארפען אפעקט ערב שבת עס זאל זיין אן גרייט צו ד"א סעודות סוף שבת : (ג) ערב שבת פו דער סבילה זאל מען זיך אפ לענדן ד"א נענד : (ד) פרייטיג נאך האקנין טאג זאל ער מעביר סדרה זיין יעדן פסוק תורה זאל ער זיין צוויי קאל און זיין קאל תרגום . אונ דר סעניש וואס איז מעביר סדרה אלע פרייטיג וועט ער קאנג לעבן . און אויפער דס גיט קיין צייט גהאט צו מעביר סדרה זיין פרייטיג . זאל ער מעביר סדרה זיין שבת בי"א זאנאט פאר דעם עסין . אדר שבת אין דער פריה פו דעם עסין . אדער שבת בי"א טאג פו מנחה . אייך מען הייבט אן צו זיין ד"א אנדרי סדרה . אפר נאך מנחה איז טוון נאך ד"א צייט סון דער מאנה . גלייבט גאר ד"א מענה סון תורה לערנן : (ה) פרייטיג נאך האלדן טאג אז ער דס טוון מעביר סדרה גענוע זאל ער זיין אין מקנה אריין זיך מובל זיין ווארים אן סבילה קומט גיט צום מעניש ד"א גשמה יתרה סון שבת . אונ גיט ד"א קדושה סון שבת : (ו) מען מוילשמארק אקמיינג געבן אויף לעבט זינדן מען זאל זינדן צו דער צייט מען זאל חיו גיט מחלל שבת זיין . אונ ווען דס ווייב איז נאך אין דר גאס זאל דר מאן זיט ווארשן אויף איר מיט ד"א לעבט זינדן . גאר ווי"א עס קומט ד"א צייט סון לעבט זינדן זאל ער אל"ן זינדן לעבט : (ז) אלע מעפע עסין וואס שטייען אויף ד"א ענגלישע קעקע אין ד"א לעבט פו לעבט זינדן זאל מען ד"א טעפ ארום נעמן סון ד"א לעבער אונ שפעלן אויף ד"א פלאסין . ווארים שבת פאר מען גיט אריין שפעלן אפאם אין ד"א לעבער סון דר פלאסע אונ גיט ארום נעמען סון ד"א לעבט אונ מען פאר גיט ארום נעמן ד"א רינגן אונ גיט ארום ליין ד"א רינגן אום שבת ווען עס איז ד"א פיער אין דר ענגלישע קעקע : (ח) יעדן יוד סון פרייטיג פו נאכט טוון תשובה

דיני ומנהגי שבת

אין הארץ . אין חמקה תשובה מיט תרסה ווס , עד האם ניינדיקס אנהאנצע וואפע אויף זאל נעמן
 אויף זיך עד זאל גוייטער גיט זינדליך . ווארייס עד דארף זיין דאוויגן און מאכן קידוש און זאגן
 דכולי . זאגט עד דאך עדות אויף גאט אז עד האט בשאפן דיא וועלט און ארשע פאר גיט זיין
 זיין עדות : (א) ווען מען מאכט קידוש שבת זייא זאכט זאל מען קוקן אויף דיא לעבט . דס
 איז ארומהאט צו דיא אונזן : (ב) ווען עד עסט דיא סעודות פון שבת זאל עד גיט מיניען פון
 זיין פריגעניגן ווענין . נאר עד זאל זאגן און פראכען אז עד עסט דס דעבור שבת : (ג) יעדער
 טאג אודר דס זייב זאלן גרייסן דעם מיט פאר זאכט . ווארייס ווען דער פגעניש זייט לעבט זי
 זאכט פון דער שיל גייען מיט אום צווייא בלאגים זיין זיין שטיב אריין . אנוסער פלאץ און זיין
 שלעכטער פלאץ . אז דיא בלאגים קרעמין זיין שטיב איז אלרינג אין ארונג ווי עס דארף צו
 זיין . דער מיט איז גרייט . לעבט נצינדן . אין שטיב איז קיין קריג . אלע זענן פרייליך . זאכט
 דר נוסער פלאץ הלאז אפר זאכט טאג שבת זאל אויף אזו זיין . און דר שלעכטער פלאץ סח
 אויף ענטרין זען . און אוב מען פרעסט חי פו קערט . דר מיט איז גיט גרייס און קיין לעבט
 גיט גרינדן וויא מען דארף . אדר אין שטיב איז קריג . זאגט דער שלעכטער פלאץ הלאז אפר
 זאכט טאג שבת זאל אויף אזו זיין . און דער נוסר פלאץ סח אויף זאגן זען : (ד) דר פגעניש
 ווס וויל אז גרייסן אויף שבת גושע מיט און פריישטאונ נאך אנדרי זאכן און עד ווייסט אז דס
 ווייב וועט זיך מיט אום קריגן אום שבת פאר ווס עד דס ארץ נקוסט . איז בעסער עד זאל
 גיט אז גרייסן אזו פיל נאר עס זאל קיין קריג זיין : (ה) דער שליח הקדוש לשטיב עס איז
 אכטקה זייא אלע דריי סעודות פון שבת זאל מען עסן מיט און פרייש . אפילו זי די דריטע
 סעודה אויף : (ו) דער זלקוט לשטיב שבת אין דר פריה פאר דעם עסן זאל מען לערנן תורה
 זכאיים פתובים און וויל יעדער מענטש דארף זאגן אלע טאג הונדערט ברכות . און שבת זענן דאך
 דיא ברכות פון דער שמנה עשרה ווייגער וויא אלע טאג . פעלט דאך ברכות . דריבער איז
 אכטקה מען זאל עסן שבת פירות וואס האפן פערשדענע ברכות . און מען זאל זיין בוסיד .
 ווייניגסטענס זאל מען ענטרן זען נאך דיא ברכות פון דער הסאורה . וועט זיין גרעקיום וויא
 מען וואלט אליין גאנגט דיא ברכות : (ז) דר שליח הקדוש לשטיב עס איז אכטקה זיין יעדן
 בענטשין שבת נאך דעם עסן זאל מען בענטשין אויף אבוס אפילו עד עסט אליין . און עד
 מיט גיט אזו אין דר וואכן אפר שבת זאל עד אזו פון : (ח) ספרי סוקר לשטיב דער פגעניש
 ווס וויל זוכה זיין צו אברקה פון פריסה . זאל עד אזו פון איידר מען זינד לעבט פריישט פאר
 זאכט זאל עד זייגן דיא חלות אויף דעם מיט . און באדר נאך דעם עסן זאל מען און רופען
 מיין דעם מיט און באדר זייגן צוויי חלות אויף דעם פיש צווינקען מיט אמיטשבעל און ווי זאלן
 ליגן אויף דעם פיש אנהאנצע זאכט זיין פארענען פריה צום עסן . און נאך דעם עסן זיין דער
 פריה זאל עד אפ רופן פון דעם פיש און באדר זייגן צווייא חלות מיט אמיטשבעל זוא גרעקט
 און זאגן ליגן זיין צו דיא דריטע סעודה . און נאך דיא דריטע סעודה זאל עד אויף און רופן
 פון דעם פיש און זאל זייגן זיין חלה זיין צו דער סעודה פלנה פלנה . וועט זיין דר מיט
 מיט דיא חלות פון לעבט זינדן זיין נאך פלנה פלנה . זיין מיניש זאל גיט זיין זיידיג דער
 פיש פון חלה דר פגעניש ווס וועט אזו פון אלע שבת וועט עד נבענשטאט ווערן מיט פריסה
 אנהאנצע וואפע : (י) יעדער פגעניש זאל זיין אום שבת שלום און פריינדליך צו יעדען פגעניש
 און גרויס אין שטיב מיט זיין ווייב און קינדער זאל עד זיין פריינדליך עס זאל חס ושלוש קיין
 קריג און קיין קללה און קיין שבעה אפילו אויף אכט גיט נקערט ווערן אין דער שטיב זיין דעם
 זאגן שבת :